

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับ ของผู้ประกอบการในเขต อำเภอ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ โอกาสและศักยภาพในการแข่งขัน แนวทางการบริหารจัดการ ตลอดจนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับของผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MM.in SMEs) มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ขอความกรุณาตอบแบบสำรวจนี้ตามความเป็นจริง ซึ่งผู้ทำการสำรวจ จะไม่นำข้อมูลไปนำเสนอ หรือเปิดเผยเป็นรายบุคคล แต่จะนำเสนอแต่ภาพรวม การตอบแบบสอบถามจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหา
3. แบบสอบถามนี้มีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการ

กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) หรือเติมข้อความลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านเพียงข้อเดียว

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 เพศ

- () 1.ชาย () 2.หญิง

1.2 อายุ

- () 1. 21 - 30 ปี () 2. 31 - 40 ปี () 3. 41 - 50 ปี
() 4. 51 - 60 ปี () 4. มากกว่า 60 ปี

1.3 ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ประกอบการ

- () 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษา/มัธยมปลาย/ ปวช.
() 3. อนุปริญญา/ปวส. () 4. ปริญญาตรี () 5. สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ

- () 1. ไม่เกิน 10,000 บาท () 2. 10,001 - 20,000 บาท
() 3. 20,001 - 30,000 บาท () 4. มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

2. ข้อมูลด้านการประกอบธุรกิจ

2.1 ประเภทธุรกิจ

- () 1. เป็นธุรกิจครอบครัว (กงสี) () 2. ห้างหุ้นส่วน
() 3. บริษัทจำกัด () 4. ส่วนตัว

สำหรับ
เจ้าหน้าที่

IV.1.1 ()

IV.1.2 ()

IV.1.3 ()

IV.1.4 ()

IV.2.1 ()

2.2 ระยะเวลาดำเนินการของกิจการ

- () 1. ไม่เกิน 2 ปี () 2. 2 - 5 ปี
() 3. 6 - 10 ปี () 4. มากกว่า 10 ปี

2.3 ท่านมีแหล่งเงินทุนในการดำเนินธุรกิจจากแหล่งใด

- () 1. เงินทุนส่วนตัว
() 2. เงินกู้ยืมจากแหล่งเงินทุน
() 3. อื่น ๆ _____ (โปรดระบุ)

2.4 ความรู้ทางธุรกิจของท่าน

- () 1. ไม่เคยรับการศึกษาศึกษาความรู้ทางธุรกิจ ช่วงเรียน
() 2. ได้รับความรู้ทางธุรกิจใน
() 3. จบปริญญาตรีทางสายธุรกิจ () 4. ศึกษาปริญญาโททางสายธุรกิจ
() 5. อื่น ๆ _____ (โปรดระบุ)

2.5 ประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับ

- () 1. น้อยกว่า 1 ปี () 2. 1-3 ปี
() 3. 4-7 ปี () 4. 8-11 ปี
() 5. มากกว่า 11 ปี

2.6 ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับหรือไม่

- () 1. เคย (โปรดระบุ)
() 2. ไม่เคย

2.7 ท่านเป็นสมาชิก ชมรม/สมาคมหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับหรือไม่

- () 1. เป็น () 2. ไม่เป็น

2.8 ประเภทของการค้าในธุรกิจที่ทำอยู่

- () 1. ขายปลีกหน้าร้านอย่างเดียว () 2. ขายปลีกและขายส่งด้วย
() 3. ขายและมีสวนไม้ดอกไม้ประดับด้วย () 4. ขายไม้ดอกไม้ประดับและอุปกรณ์
() 5. ขายและมีสวนไม้ดอกไม้ประดับพร้อมรับจัดสวนด้วย

IV2.2 ()

IV2.3 ()

IV2.3.1 ()

IV2.3.2 ()

IV2.3.3 ()

IV2.4 ()

IV2.5 ()

IV2.6 ()

IV2.7 ()

IV2.8 ()

2.9. สถานที่ตั้งร้านค้าเนนธุรกิจ

IV2.9 ()

- () 1. เป็นของตัวเอง () 2. เช่า
() 3. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

2.10. จำนวนพนักงานของกิจการ

IV2.10 ()

- () 1. น้อยกว่า 10 คน () 2. 10 - 20 คน
() 3. 21 - 30 คน () 4. มากกว่า 30 คน

**2.11 แหล่งซื้อต้นไม้ดอกไม้ประดับมาขายจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
(โปรดระบุจำนวน)**

- () 1. สวนจตุจักร ตลาด อดก. กรุงเทพฯ
() 2. ย่านคลอง 15 (รังสิต-องครักษ์)
() 3. ย่านบางบัวทอง บางใหญ่ นนทบุรี
() 4. ย่านตลิ่งชัน กรุงเทพฯ
() 5. ต่างจังหวัด
() 6. อื่น ๆ ระบุ

IV2.11.1.....

IV2.11.2.....

IV2.11.3.....

IV2.11.4.....

IV2.11.5.....

IV2.11.6.....

2.12. สถานที่ตั้งของกิจการ

IV2.12 ()

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการ ธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับ

ขอให้ท่านพิจารณาว่าปัจจัยต่อไปนี้จะส่งผลการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับอย่างไร โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการ ธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับ	ระดับความเห็นด้วย					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ด้านผลิตภัณฑ์ (ไม้ดอกไม้ประดับ)						
1.1 คุณภาพ ความสมบูรณ์ ความสวยงาม ของไม้ดอกไม้ประดับ						DV1.1 ()
1.2 ความหลากหลายของชนิด ไม้ดอกไม้ประดับ						DV1.2 ()
1.3 การพัฒนาสายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ						DV1.3 ()
1.4 ความทนต่อสภาพแวดล้อมของ ไม้ดอกไม้ประดับ						DV1.4 ()
1.5 สถานที่พักเลี้ยงต้นไม้						DV1.5 ()
1.6 ความมีชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของร้านค้าและผู้ประกอบการ						DV1.6 ()
2. ด้านราคา						
2.1 มีการตั้งราคาเหมาะสมกับประเภทของไม้ดอกไม้ประดับ						DV2.1 ()
2.2 มีการให้เครดิตและระยะเวลาในการชำระเงิน						DV2.2 ()
2.3 มีส่วนลดให้ กรณีซื้อจำนวนมาก						DV2.3 ()
3. การจัดจำหน่าย						
3.1 มีระบบการติดต่อลูกค้าที่เป็นบริษัทหรือหน่วยงานภาครัฐ โดยตรง						DV3.1 ()
3.2 มีระบบการขายผ่านตัวแทนจัดจำหน่าย (ขายส่ง)						DV3.2 ()
3.3 มีระบบการซื้อขายผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต						DV3.3 ()
3.4 มีการเข้าร่วมงานเกษตรแฟร์และตลาดนัดต้นไม้						DV3.4 ()
3.5 ทำเลที่ตั้งร้านค้าใกล้ชุมชนไปมาสะดวก						DV3.5 ()
3.6 มีการดำเนินการขายพร้อมบริการรับจัดสวน						DV3.6 ()
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด						
4.1 มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ						DV4.1 ()
4.2 มีไม้ดอกไม้ประดับตามเทศกาลขายในเทศกาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ						DV4.2 ()

ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการ ธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับ	ระดับความเห็นด้วย					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
4.3 มีการเข้าร่วมงานเกษตรแฟร์และตลาดนัดต้นไม้ (บางครั้ง)						DV4.3 ()
4.4 มีการลดราคาพิเศษกรณีแนะนำลูกค้ามาซื้อที่ร้าน						DV4.4 ()
4.5 มีบริการส่งสินค้าในกรณีซื้อจำนวนมาก						DV4.5 ()
5. แหล่งซื้อต้นไม้มาจำหน่าย						
5.1 มีไม้ดอกไม้ประดับให้เลือกหลากหลายและราคาถูก						DV5.1 ()
5.2 แหล่งซื้อไม่ไกลจากร้านค้า						DV5.2 ()
5.3 มีบริการส่งมอบสินค้าถึงร้านค้า						DV5.3 ()
5.4 มีตัวแทนให้บริการจัดหาสินค้ามาขายส่งถึงร้านค้า						DV5.4 ()
6. ด้านการบริหารจัดการ						
6.1 มีการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า (ให้ความรู้ แนะนำลูกค้าได้)						DV6.1 ()
6.2 มีการบริหารจัดการด้านการเงินอย่างเหมาะสม						DV6.2 ()
6.3 มีการบริหารจัดการภายในองค์กรและการวางแผน ที่ดี						DV6.3 ()
6.4 มีความสามารถปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ						DV6.4 ()
6.5 มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ						DV6.5 ()
7. ด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ						
7.1 มีการส่งเสริมความรู้/ข้อมูลข่าวสารด้านไม้ดอกไม้ ประดับ						DV7.1 ()
7.2 มีการส่งเสริมและช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุน						DV7.2 ()
7.3 มีนโยบายส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาไม้ดอกไม้ ประดับ						DV7.3 ()
7.4 มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของ ผู้ประกอบการ ไม้ดอกไม้ประดับ						DV7.4 ()

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ค้าไม้ดอกไม้ประดับ

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับ	ระดับความเห็นด้วย					สำหรับ เจ้าหน้าที่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ด้านเงินทุน โปรดระบุ						DV1 ()
2. ด้านการตลาด โปรดระบุ						DV2 ()
3. ด้านการขนส่ง โปรดระบุ						DV3 ()
4. ด้านข้อมูลข่าวสาร โปรดระบุ						DV4 ()
5. ด้านความไว้วางใจของผู้ค้า โปรดระบุ						DV5 ()
6. ด้านการดูแลรักษาด้านไม้ โปรดระบุ						DV6 ()
7. ด้านราคาขายไม้ดอกไม้ประดับ โปรดระบุ						DV7 ()
8. ด้านไม้ดอกไม้ประดับที่จะมีขายให้ทันตามเทศกาล โปรดระบุ						DV8 ()
9. ด้านการพัฒนาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ โปรดระบุ						DV9 ()
10. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โปรดระบุ						DV10 ()
11. ด้านแรงงาน โปรดระบุ						DV11 ()

ส่วนที่ 4 ท่านคิดว่าแนวทางการบริหารจัดการธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับ ที่คิดควรเป็นอย่างไร

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถามนี้

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ข

ค่าอัตราส่วนความเที่ยงตรงของเนื้อหา

ตารางที่ ข -1 ค่าอัตราส่วนความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับ (N=5) ki

ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการ ธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับ	ระดับความเห็นด้วย		IOC $\Sigma R/N$
	# สำคัญ R	# ไม่สำคัญ n	
1. ด้านผลิตภัณฑ์ (ไม้ดอกไม้ประดับ)			
1.1 คุณภาพ ความสมบูรณ์ ความสวยงาม ของไม้ดอกไม้ประดับ	5		1
1.2 ความหลากหลายของชนิดไม้ดอกไม้ประดับ	5		1
1.3 การพัฒนาสายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ	5		1
1.4 ความทนต่อสภาพแวดล้อมของไม้ดอกไม้ประดับ	5		1
1.5 สถานที่พักเลี้ยงต้นไม้	4	1	0.8
1.6 ความมีชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของร้านค้าและผู้ประกอบการ	4	1	0.8
2. ด้านราคา			
2.1 มีการตั้งราคาเหมาะสมกับประเภทของไม้ดอกไม้ประดับ	5		1
2.2 มีการให้เครดิตและระยะเวลาในการชำระเงิน	5		1
2.3 มีส่วนลดให้ กรณีซื้อจำนวนมาก	5		1
3. การจัดจำหน่าย			
3.1 มีระบบการ ติดต่อลูกค้าที่เป็นบริษัทหรือหน่วยงานภาครัฐ โดยตรง	5		1
3.2 มีระบบการขายผ่านตัวแทนจัดจำหน่าย (ขายส่ง)	5		1
3.3 มีระบบการซื้อขายผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต	5		1
3.4 มีการเข้าร่วมงานเกษตรแฟร์หรือตลาดนัดต้นไม้	5		1
3.5 ทำเลที่ตั้งร้านค้าใกล้ชุมชนไปมาสะดวก	4	1	0.8
3.6 มีการดำเนินการขายพร้อมบริการรับจัดสวน	5		1
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด			
4.1 มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ	4	1	0.8
4.2 มีไม้ดอกไม้ประดับตามเทศกาลขายในเทศกาลต่างๆทันเวลา	5		1
4.3 มีการเข้าร่วมงานเกษตรแฟร์หรือตลาดนัดต้นไม้	5		1
4.4 มีการลดราคาพิเศษกรณีแนะนำลูกค้ามาซื้อที่ร้าน	4	1	0.8
4.5 มีบริการส่งสินค้าในกรณีซื้อจำนวนมาก	4	1	0.8

ตารางที่ ข-1 (ต่อ)

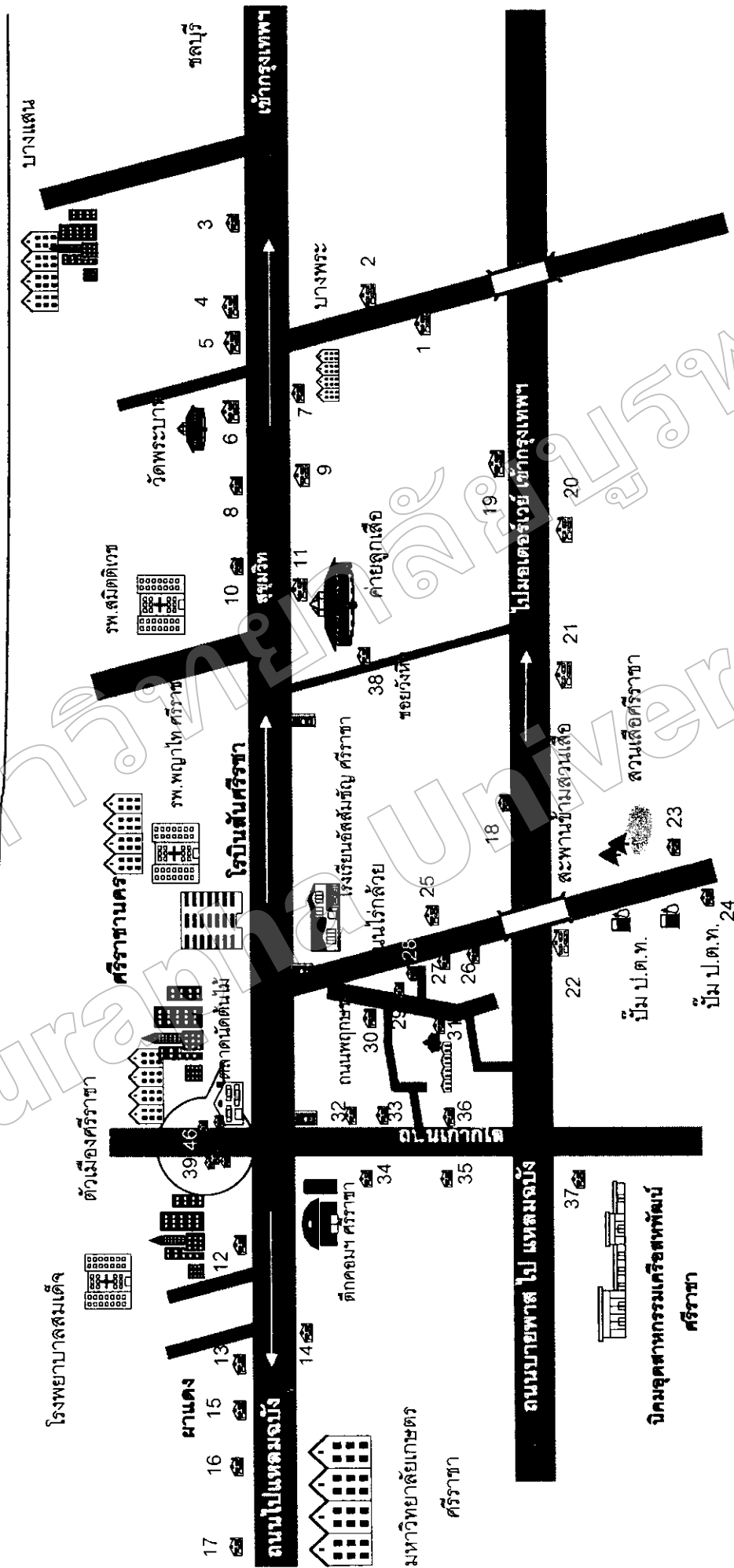
ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการ ธุรกิจค้าไม้ดอกไม้ประดับ	ระดับความเห็นด้วย		IOC
	# สำคัญ R	# ไม่สำคัญ	
		n	
5. แหล่งซื้อต้นไม้จำหน่าย			
5.1 มีไม้ดอกไม้ประดับให้เลือกหลากหลายและราคาถูก	5		1
5.2 แหล่งซื้อไม้ไกลจากร้านค้า	4	1	0.8
5.3 มีบริการส่งมอบสินค้าถึงร้านค้า	4	1	0.8
5.4 มีตัวแทนให้บริการจัดหาสินค้ามาขายส่งถึงร้านค้า	5		1
6. ด้านการบริหารจัดการ			
6.1 มีการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า (ให้ความรู้แนะนำลูกค้าได้)	5		1
6.2 มีการบริหารจัดการด้านการเงินอย่างเหมาะสม	5		1
6.3 มีการบริหารจัดการภายในองค์กรและการวางแผนที่ดี	5		1
6.4 มีความสามารถปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ต่างๆ	5		1
6.5 มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ	4	1	0.8
7. ด้านการส่งเสริมจากภาครัฐ			
7.1 มีการส่งเสริมความรู้/ข้อมูลข่าวสารด้านไม้ดอกไม้ประดับ	5		1
7.2 มีการส่งเสริมและช่วยเหลือด้านแหล่งเงินทุน	5		1
7.3 มีนโยบายส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาไม้ดอกไม้ประดับ	5		1
7.4 มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของ ผู้ประกอบการไม้ดอกไม้ประดับ	5		1

ภาคผนวก ค

แผนที่ ตั้งร้านค้าไม้ดอกไม้ประดับในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ภาคผนวก ค แผนที่ตั้งร้านค้าไม้ดอกไม้ประดับในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ทะเล

ตำแหน่งที่ตั้งร้านค้า ข้อมูล มีนาคม 2550

- ถนนสุขุมวิทตั้งแต่ สนามกอล์ฟ คลิสต์แบย์ ต. บางพระ ถึงหน้ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อ่าวอุดม จำนวน 17 ร้าน (1-17)
- ถนนสายพาสต์ตั้งแต่แยกสวนเลื้อ ถึง นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทองจำนวน 7 ร้าน (18-24)
- ถนน สายโรงเรียนอัสสัมชัญ ไร่กล้วย นาพร้าว จำนวน 4 ร้าน (25-28)

- ถนนสายถนนพหลโยธินจำนวน 3 ร้าน (29-31)
- ถนนสายกักโกโธ ตั้งแต่ตึกคอม ถึงสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์จำนวน 6 ร้าน (32-37)
- ถนนสายซอยวัดวังหินจำนวน 1 ร้าน (38)
- บริเวณตลาดนัดวันพุธหน้าตลาดศรีเจริญ ที่มาขายประจำทุกนัด จำนวน 8 ร้าน (39-46)

ภาคผนวก ง

ความรู้เกี่ยวกับไม้ดอกไม้ประดับที่ควรทราบ

ความรู้เกี่ยวกับไม้ดอกไม้ประดับที่ควรทราบ

ความหมายของไม้ดอกประดับ

ไม้ดอกประดับ หมายถึง พันธุ์ไม้ที่ใช้ดอก ช่อดอก หรือทั้งต้นและดอก ไปใช้ประโยชน์ในการประดับ ตกแต่งบ้านเรือน ที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน เพื่อให้เกิดความสวยงาม ร่มรื่น โดยทั่วไปมักจะเป็นพันธุ์ไม้ที่ใช้ประโยชน์จากดอกที่ติดอยู่กับต้นมากกว่าที่จะใช้ตัดดอก เพราะไม้ดอกประดับมักจะมีลักษณะดอกที่มีกลีบดอกบาง ก้านดอกสั้นถ้าตัดออกจากต้นแล้วมักจะเหี่ยวเฉาได้ง่าย ไม้ดอกประดับที่นิยมปลูกได้แก่เฟื่องฟ้า ชบา บานบุรี แพงพวย พิกุลเมฆ ไฮเดรนเยีย กล้วยไม้ เข็มชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

ความสำคัญของไม้ดอกประดับ

ไม้ดอกประดับ เป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญ สามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศได้ปีละหลายร้อยล้านบาท โดยรัฐบาลได้หันมาพิจารณาพืชชนิดที่ไม่มีปัญหาด้านการส่งออก และมีโอกาสขยายตลาดในต่างประเทศได้ ในส่วนของคนไทยมีผู้สนใจผลิตไม้ดอกประดับเป็นอาชีพมากขึ้น โดยส่วนใหญ่จะผลิตเป็นไม้กระถางเพื่อง่ายต่อการเคลื่อนย้าย ยกไปประดับอาคาร บ้านเรือน และสถานที่ต่าง ๆ ดังนั้นความต้องการของตลาดภายในประเทศยังมีอีกมาก

ประโยชน์ของไม้ดอกประดับ

ไม้ดอกประดับ มีประโยชน์มากมายทั้งประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ และประโยชน์ในการดำรงชีวิตไม่ว่าการจัดงานมงคลต่าง ๆ เช่น งานบวชนาค งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ เทศกาลงานบุญของคนไทยและชนชาติอื่นสิ่งที่ขาดไม่ได้ก็คือไม้ดอกประดับ ซึ่งช่วยเพิ่มสีสันภายในงานให้ดูดีขึ้น นอกจากนี้ยังใช้ประดับตกแต่งสถานที่ให้เกิดความสวยงาม สดชื่น ใช้เป็นอาหาร เป็นยาสมุนไพร และยังใช้ประโยชน์อื่น ๆ อีกมากมาย

การจำแนกประเภทของไม้ดอกประดับ

การจำแนกประเภทของไม้ดอกประดับมีความสำคัญและจำเป็น เพราะจะได้นำไปพิจารณาในการใช้ประโยชน์ให้ถูกต้องตามประเภท และชนิดของพันธุ์ไม้การจำแนก ประเภทของไม้ดอกประดับสามารถจำแนกได้หลายประเภท ดังนี้

จำแนกตามลักษณะเนื้อไม้

1. ไม้เนื้ออ่อน
2. ไม้เนื้อแข็ง

จำแนกตามอายุ

1. ไม้ดอกฤดูเดียว
2. ไม้ดอกสองฤดู
3. ไม้ดอกหลายฤดู

จำแนกตามลักษณะการเจริญเติบโต

1. ไม้ล้มลุก

จำแนกตามช่วงความยาวของแสง

1. ไม้ดอกวันสั้น
2. ไม้ดอกวันยาว
3. ไม้ดอกวันกลาง

จำแนกตามประโยชน์ใช้สอย

1. ไม้ตัดดอก
2. ไม้ดอกกระถาง
3. ไม้ดอกประดับแปลง
4. ไม้ดอกที่ปลูกตามสวนหิน
5. ไม้ดอกที่ปลูกตามขอบแปลง
6. ไม้ดอกที่ปลูกในที่ร่มรำไร
7. ไม้ดอกคลุมดิน

การขยายพันธุ์

การขยายพันธุ์ คือการเพิ่มจำนวนหรือปริมาณของพืชที่เราต้องการให้มากขึ้น การขยายพันธุ์นั้น แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การขยายพันธุ์โดยใช้เพศ ได้แก่ การเพาะเมล็ดหรือสปอร์
2. การขยายพันธุ์โดยไม่ใช้เพศ ได้แก่ การใช้ส่วนต่างๆ ของพืช เช่น การตอน การตัดชำ การทาบกิ่ง การต่อกิ่ง การแยกหน่อ ฯลฯ

ในการขยายพันธุ์ไม้ประดับนี้ก็ได้แตกต่างไปจากพืชประเภทอื่นเลยแต่ทั้งนี้และทั้งนั้นในการขยายพันธุ์ไม้ประดับก็จะต้องพิจารณาถึงชนิดและประเภท ของพันธุ์ไม้ด้วย สำหรับวิธีขยายพันธุ์นั้นมีอยู่มากมายหลายชนิดแต่วิธีที่กล่าวถึงต่อไปนี้ ถือเป็นวิธีได้แก่ การเพาะเมล็ด การตอน การตัดชำและการแยกหน่อ

การขยายพันธุ์โดยใช้เพศ ได้แก่ การเพาะเมล็ดหรือสปอร์ การขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ดนั้น ถือว่าเป็นการขยายพันธุ์ที่ง่ายและประหยัดที่สุด เพราะ

1. โรยเมล็ดลงบนวัสดุชำ ให้เมล็ดห่างกันพอสมควร
2. กลบด้วยวัสดุเพาะชำให้หนาประมาณ 1 นิ้ว
3. รดน้ำให้ชุ่มอยู่เสมอ รอจนเมล็ดงอกดีแล้วจึงย้ายไปปลูกต่อไป

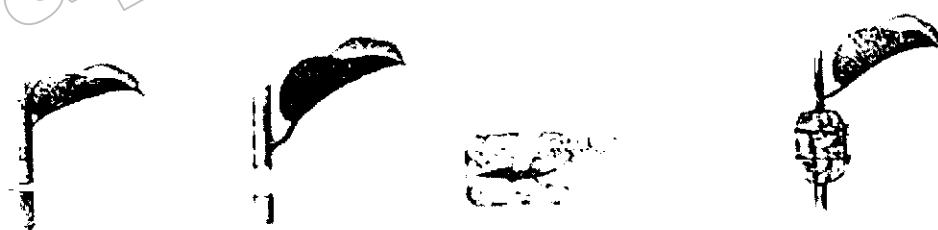
ขยายพันธุ์ที่ง่ายได้ผลดีและได้รับความนิยมกันมาก ไม่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์มาก ก่อนที่เราจะเพาะเมล็ดนั้น เราจะต้องรู้ก่อนว่าเมล็ดพืชที่จะเพาะมีลักษณะแบบไหน เช่น มีการฟักตัวหรือไม่ เปลือกหนาหรือเลือกบางแค่ไหน ควรเพาะตอนที่สดอยู่หรือจะต้องตากให้แห้งก่อน ในการเพาะเมล็ดนั้นเราจะต้องเข้าใจว่า เมล็ดพืชแต่ละชนิดจะมีอายุการงอกที่แตกต่างกันออกไป บางชนิดสามารถที่จะงอกได้ภายใน 2-3 วัน แต่บางชนิดอาจจะงอกได้ต้องใช้เวลาเป็นเดือนหรือเป็นปีก็มี โดยเฉพาะเมล็ดของพืชที่มีการฟักตัวหรือเมล็ดที่มีเปลือกหนาและเป็นมันจนความชื้นไม่สามารถที่จะซึมผ่านเข้าไปได้ ดังนั้นการเพาะเมล็ดพวกนี้จะต้องอาศัยเทคนิคเข้าช่วยโดยอาจใช้การฝน การถู การเจาะรูหรือการนำไปลวกในน้ำร้อน เพื่อทำลายการฟักตัวและให้ความชื้นซึมผ่านเข้าไปได้ เมล็ดจะได้งอกเร็วขึ้น

วัสดุที่ใช้ในการเพาะชำนั้นจะต้องมีความร่วนซุยและ อุ้มน้ำได้ดี โดยส่วนมากจะใช้ถ่าน แกลบ ทรายน้ำจืดและดินร่วน ในกรณีที่ใช้ถ่านแกลบควรจะใช้ น้ำล้างหรือแช่น้ำ เพื่อล้างความเป็นด่างออกเสียก่อน โดยอาจผสมทรายกับถ่านแกลบหรือใช้ทั้ง 3 อย่างก็ได้ โดยใช้อัตราส่วน ทราย 1 ส่วน ถ่านแกลบ 1 ส่วนและดินร่วน 1 ส่วน นำมาคลุกเคล้าให้เข้ากัน แล้วใส่ในภาชนะซึ่งอาจเป็น กระบะไม้ทรงตื้น สูงประมาณ 4-5 นิ้ว (กระบะที่ใช้จะต้องมีรูเพื่อให้ น้ำระบายออกได้ด้วย) หรือจะใช้ตะกร้าพลาสติกทรงตื้นพิมพร้อมกันตะกร้าก่อนจะใส่วัสดุเพาะชำลงไป เพื่อไม่ให้ น้ำระบายออกเร็วเกินไป ในการใส่วัสดุเพาะเมล็ดนี้ จะต้องใส่ให้ต่ำกว่าขอบภาชนะประมาณ 1 นิ้ว การเพาะเมล็ด อาจใช้วิธีการโรยก็ได้ถ้าเป็นเมล็ดที่มีขนาดเล็ก แต่ถ้าเป็นเมล็ดที่มีขนาดใหญ่ เช่น เมล็ดปาล์ม หรือ หนาม อาจขุดร่องเพาะเป็นแถวหรือขุดหลุมเพาะก็ได้ เมื่อใส่เมล็ดลงไปแล้ว ควรใช้วัสดุเพาะกลบ

เมล็ดให้หนาประมาณ 1 ซม.คลุมทับด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์อีกที เพื่อกันไม่ให้เมล็ดถูกน้ำพัดพาไป แล้วจึงรดน้ำรจนเมล็ดงอกจึงเปิดกระดาษออกนำไปตั้งไว้ในที่ร่มรำไรอย่าให้ถูกแสงแดดจัด พอเจริญเติบโตจนมีใบจริงแล้วจึงย้ายออกไปชำเพื่อเตรียมปลูกต่อไป

การขยายพันธุ์โดยไม่ใช้เพศ ได้แก่ การใช้ส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น การตอน การตัดชำ การทาบกิ่ง การต่อกิ่ง การแยกหน่อ

1. การตอน คือการทำให้กิ่งหรือลำต้นของพืชที่เราต้องการ ออกรากในขณะที่ยังติดอยู่กับต้นเดิม การขยายพันธุ์โดยการตอนนั้นมีอยู่หลายแบบหลายวิธีด้วยกัน แต่ที่จะแนะนำนี้เป็นวิธีการตอนโดยไม่ใช้ดิน ซึ่งเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมมากในหมู่ผู้เพาะและขยายพันธุ์ไม้ประดับ โดยการใช้ ขุยมะพร้าวแทนดิน ซึ่งมี วิธีปฏิบัติง่าย ๆ โดยนำขุยมะพร้าวมาแช่น้ำไว้ประมาณ 1 คืน แล้วนำไปบรรจุในถุงพลาสติกขนาด 4 X 6 นิ้ว แล้วรัดปากถุงให้แน่น หลังจากนั้นจึงทำการควั่นกิ่งที่ต้องการจะตอน (กิ่งที่จะตอนควรเป็นกิ่งที่ไม่แก่ไม่อ่อนจนเกินไปหรือเป็นกิ่งที่มีอายุประมาณ 1 ปี) โดยควั่นให้เป็นรอยห่างกัน เท่ากับเส้นรอบวงของกิ่งแล้วแกะเอาเปลือกออก ใช้มีดขูดบริเวณรอบควั่นเพื่อเอาเยื่อเจริญออก โดยขูดจากบนลงล่าง ถ้าต้องการให้รากออกเร็วจะใช้ฮอร์โมนเร่งรากก็ได้ โดยทาบริเวณรอยขูดด้านบน เมื่อเสร็จจากการควั่นกิ่งแล้ว นำถุงบรรจุ ขุยมะพร้าวมากรีดตามยาว การกรีดต้องกรีดให้ลึกลงไป ใน ขุยมะพร้าวด้วยนำ ถุง ขุยมะพร้าวที่กรีดแล้วไปประดับกับบริเวณที่ควั่นควรให้กิ่งอยู่ตรงกลางถุงมากที่สุด แล้วใช้เชือกหรือลวดรัดถุง ขุยมะพร้าวติดกับกิ่งให้แน่น อย่าให้โยกหรือคลอนได้เพราะจะทำให้รากขาด ทั้งเอาไว้ประมาณ 3-5 สัปดาห์ รากก็จะงอกออก รจนรากเป็นสีเหลืองหรือน้ำตาลอ่อน ๆ แล้วจึงบากเดือนทิ้งไว้อีกประมาณ 1 สัปดาห์ จึงตัดไปชำเพื่อรอการปลูกต่อไป

การตอน

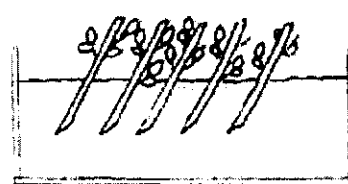
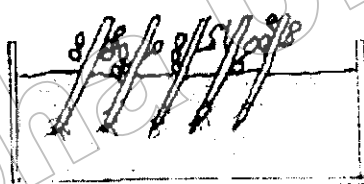
1. กิ่งที่จะตอนควรเป็นกิ่งที่ไม่อ่อนและไม่แก่จนเกินไปทำการบากกิ่งโดยรอบทั้งบนและล่าง
2. ลอกเอาเปลือกออกแล้วใช้มีดขูดเอาเยื่อเจริญออกให้หมด โดยขูดจากบนลงล่าง

3. นำถุงบรรจุ ขุยมะพร้าวมาผ่าตามยาว

4. นำไปประกบกับรอยแผลที่ควั่นเอาไว้ แล้วรัดให้แน่นอย่าให้โยกหรือคลอนได้รอนแตกราก็แล้วจึงบากเดือนไว้ก่อนแล้วจึงตัดไปปลูกต่อไป

2. การตัดชำ คือการนำเอาส่วนของพืชที่มีความสามารถในการเกิดรากและเจริญเติบโตเป็นต้นใหม่ได้ มาไว้ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อให้ส่วนของพืชเหล่านั้นเจริญเติบโตเป็นต้นใหม่ต่อไป การขยายพันธุ์โดยการปักชำนี้ มีอยู่ด้วยกัน 3 แบบ คือ

2.1. การตัดชำกิ่งหรือลำต้น คือการนำเอาส่วนของกิ่งและลำต้นพืชมาปักชำไว้ในวัสดุเพาะชำที่มีสภาพเหมาะสม แก่การเกิดรากและเจริญเติบโตกิ่งที่จะชำ นั้น ต้องเป็นกิ่งที่ไม่แก่และไม่อ่อนจนเกินไป นำมาตัดให้เป็นท่อนยาวประมาณ 6-8 นิ้ว ตัดได้ตาลงมาเล็กน้อยและให้รอยแผลเป็นรูปปากฉลาม เอียงทำมุมประมาณ 45 องศา กิ่งพันธุ์ตัดมานั้นควรมีตาติดมาด้วยอย่างน้อย 2-3 ตา ลิดใบออกบ้างเพื่อลดการคายน้ำ เสร็จแล้วจึงนำไปชำ วัสดุที่ใช้ในการปักชำได้แก่ ทรายผสมขี้เถ้าแกลบหรืออาจใช้อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ ในการปักชำจะต้องปักให้เอียง 45 องศา คอยดูแลอย่าให้แห้งหรือเฉาจนเกินไป ถ้าต้องการให้ออกรากเร็วจะใช้ฮอร์โมนเร่งรากช่วยก็ได้ รอจนกระทั่งกิ่งชำแตกรากและเจริญเติบโตดีแล้ว จึงย้ายไปชำเพื่อรอการปลูกต่อไป

การตัดชำกิ่งหรือลำต้น

2.1.1 กิ่งที่จะชำควรเป็นกิ่งที่ไม่อ่อนและไม่แก่จนเกินไปตัดให้เป็นท่อนยาวประมาณ 6-8 นิ้ว ลิดใบออกบ้าง พร้อมทั้งเดือนกิ่งให้เป็นรูปปากฉลามเอียงทำมุม ประมาณ 45 องศา

2.1.2 นำไปปักชำในวัสดุที่เตรียมไว้ กรปักจะต้องปักให้เอียงทำมุม 45 องศา

2.1.3 รดน้ำให้ชุ่มอยู่ตลอดเวลาจนกระทั่งชำแตกยอดและรากดีแล้วจึงย้ายไปปลูกต่อไป

2.2 การตัดชำใบ การตัดชำใบนิยมใช้กับพืชที่หายาก มีราคาแพงและมีใบหนา การตัดชำใบนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 แบบ คือ

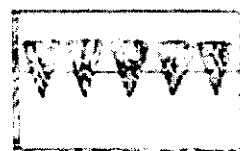
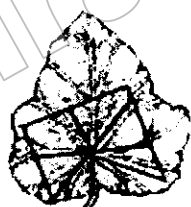
2.2.1 การตัดชำแผ่นใบ นิยมใช้กับพืชที่มีใบหนา แข็งและอวบน้ำ เช่น กุหลาบหิน โคมญี่ปุ่นและลิ้นมังกร เป็นต้น ใบที่จะใช้ในการปักชำนั้นจะต้องแก่และหนาพอสมควร ในกรณีที่ปักชำลิ้นมังกรโดยนำแผ่นใบมาตัดตามขวางให้เป็นท่อนยาวท่อนละ 3-5 นิ้ว การตัดให้ตัดเฉียงแล้วนำไปปักชำในวัสดุเพาะชำ ซึ่งได้แก่ ทรายผสมถ่านแกลบหรือจะใช้อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้โดยปักให้ลึกประมาณ 3 ใน 4 ส่วน ของความยาว รดน้ำให้ชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา ไม่นานต้นอ่อนก็จะโผล่ขึ้นมา ส่วนโคมญี่ปุ่นและกุหลาบหินเพียงแต่นำใบที่แก่และอวบน้ำวางให้หงายบนวัสดุชำแล้วกดใบให้แนบกับวัสดุชำ รดน้ำให้ชุ่มชื้นอยู่เสมอ ประมาณ 15-20 วัน ต้นอ่อนก็จะเกิดขึ้นมาตามรอยหยักของขอบใบ

การตัดชำแผ่นใบ

1. เลือกเอาใบที่แก่และหนาพอสมควรมา 1 ใบ
2. นำมาตัดให้เป็น ท่อนยาวท่อนละประมาณ 3 - 5 นิ้ว
3. นำไปปักชำในวัสดุชำและรดน้ำให้ชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา ไม่นานก็จะเกิดต้นอ่อนและ

เกิดรากสามารถย้ายไปปลูกได้

2.2.2 การตัดชำส่วนของใบ นิยมใช้กับพืชที่มีใบใหญ่และใบอวบน้ำ เช่น บีโกเนีย โดยการตัดแบ่งใบออกเป็นส่วน ๆ ส่วนมากจะใช้ประมาณ 3-5 ส่วน ตัดขอบใบทิ้งบ้าง ส่วนของใบที่ตัดแบ่งมานั้นจะต้องมีเส้นใบติดมาด้วย นำไปปักชำในทรายผสมกับถ่านแกลบอัตรา 1:1 ในการปักชำจะต้องเอาส่วนโคนของใบปักลงรดน้ำให้ชุ่ม แล้วหุ้มด้วยพลาสติกหรือใช้แผ่นกระจกปิดภาชนะชำเอาไว้ นำไปวางไว้ในที่มีแสงแดดรำไร รอจนกว่าจะเกิดเป็นต้นใหม่ขึ้นมาจึงย้ายไปชำเพื่อรอการปลูกต่อไป

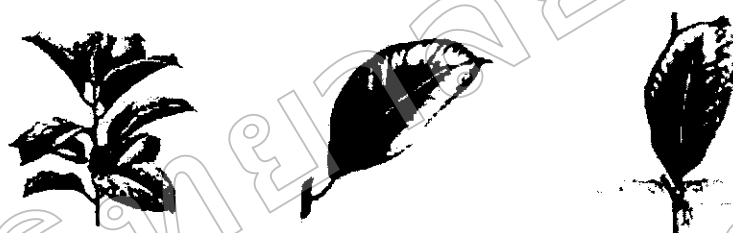

การตัดชำส่วนของใบ

1. ตัดใบออกเป็นส่วน ใบหนึ่งจะได้ประมาณ 3-5 ส่วนแต่ละส่วนต้องมีเส้นใบติดมาด้วย
2. ใช้มีดตัดแต่งส่วนของใบที่ตัดออกมาให้ดูเรียบร้อย

3. นำไปชำในวัสดุที่เตรียมไว้รดน้ำให้ชุ่ม แล้วหาแผ่นพลาสติกหรือแผ่นกระຈกปิดทับ อีกทีรองจนเกิดเป็นต้นใหม่แล้วจึงย้ายไปปลูกต่อไป

การตัดชำใบที่มีตาติด นิยมใช้กับพืชตระกูลไทร โดยเฉพาะยางอินเดีย โดยเลือกตัดกิ่งที่แก่พอสมควร กิ่งที่ตัดออกมาจะต้องมีใบและมีตาติดมาด้วย กิ่งที่ตัดมานั้น ควรตัดให้ยาวประมาณ 2 นิ้ว นำไปชำในวัสดุชำโดยใช้ทรายผสมกับถ่านแกลบในอัตราส่วน 1: 1 การปักชำนั้นต้องให้ตาของ ต้นยางลอยอยู่ข้างบนเพื่อไม่ให้ตาเน่าเสีย ในการตัดชำใบยางอินเดียนั้นควรจะใช้ไม้หรือหมุดยึด ใบเอาไว้เพื่อกันล้มเสร็จแล้วรดน้ำให้ชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลาประมาณ 5-6 สัปดาห์ ก็จะเจริญเติบโต เป็นต้นต่อไป

การตัดชำใบที่มีตาติด

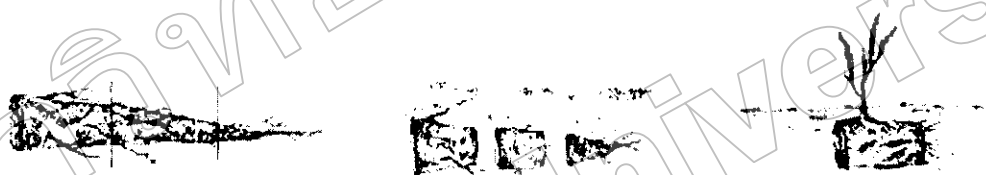
1. ตัดกิ่งที่แก่พอสมควรต้องมีใบและมีตาติดมาด้วย
2. กิ่งที่ตัดออกมาควรยาวประมาณ 2 นิ้ว
3. นำไปปักชำในวัสดุชำและจะต้องให้ตา ลอยอยู่เสมอกับวัสดุชำเพื่อไม่ให้ลมพัดใบ ขางล้มควรหาหลักไม้มาปักตรึงเอาไว้

4. การตัดชำก้านใบ นิยมใช้กับพืชพวก กลีอกซิเนีย เปบเปอร์โรเมีย และอัฟริกันไวโอ เลต เป็นต้น โดยเลือกใบที่ไม่แก่ไม่อ่อนจนเกินไป ตัดใบให้มีก้านติดมาด้วย ยาวประมาณ 2 นิ้ว นำไปปักชำในวัสดุชำโดยใช้ทรายและถ่านแกลบ ลึกประมาณ 1 - 1.5 นิ้ว ทิ้งไว้ประมาณ 5 - 6 สัปดาห์

การตัดชำก้านใบ

1. เลือกใบที่ไม่แก่และไม่อ่อนจนเกินไป ตัดก้านใบที่ยาวเกินไปออกให้เหลือความยาวประมาณ 2 นิ้ว
2. นำใบปักชำในวัสดุชำรดน้ำให้ชุ่มอยู่เสมอ
3. รอจนเกิดรากและต้นใหม่แล้วจึงย้ายไปปลูกต่อไป
4. การตัดชำราก การตัดชำราก เป็นการตัดชำที่นิยมทำกันน้อยกว่าการตัดชำกิ่งและ ใบ เพราะสามารถทำได้กับพืชบางชนิดเท่านั้น เช่น สน แคนแสด สายรุ้งและเข็ม เป็นต้น รากที่จะนำมาตัดชำนั้น จะต้องเป็นรากที่สมบูรณ์ไม่มีโรคและแมลงรบกวน รากที่จะนำมาชำควรมีขนาด ไม่เกินครึ่งนิ้ว ตัดให้เป็นท่อน ยาวท่อนละประมาณ 7-8 ซม. นำไปชำในทรายผสมถ่านแกลบ อัตราส่วน 1:1 วางให้นอนลง ให้ปลายรากอยู่ด้านล่าง ส่วนด้านโคนรากนั้นให้อยู่สูงกว่าโดยให้อยู่เสมอกับผิ ดของวัสดุปลูก กลบด้วยวัสดุปลูกให้หนาประมาณ 1 นิ้ว ดูแล รดน้ำให้ชุ่มอยู่ตลอดเวลา ประมาณ 45 - 60 วัน ต้นอ่อนก็จะโผล่ขึ้นมารอจน แตกรากดีแล้วจึงย้ายไปปลูกต่อไป (ตามปรกติกการตัดชำรากนี้ จะเกิดต้นอ่อน ขึ้นมาก่อน แล้วจึงจะเกิดรากตามมาทีหลัง)

การตัดชำราก

3. การแยกหน่อ การแยกหน่อนี้ เป็นการขยายพันธุ์ สำหรับพืชที่มีหน่อหรือมีลำต้นอยู่ใต้ดิน โดยทั่วไปนิยมแยกหน่อที่มีขนาดเล็ก ที่เกิดอยู่รอบ ๆ ต้นแม่ การแยกหน่อเป็นการขยายพันธุ์ที่ไม่ยาก แต่จะต้องอาศัยความระมัดระวังในการขุดหรือตัดแยก คืออย่าให้หน่อที่แยกออกมานั้นหักหรือชำเป็นอันขาด และต้องให้มีรากติดมาด้วยเสมอ พืชที่นิยมขยายพันธุ์โดยวิธีนี้ ได้แก่ พืชตระกูลหมาก ตระกูลปาล์มและตระกูลกล้วย เป็นต้น

การแยกหน่อ

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับไม้ดอกไม้ประดับนอกอาคารที่ควรทราบ

ก่อนที่จะซื้อต้นไม้เข้ามาปลูกภายในบ้าน ควรจะต้องมีการวางแผนเอาไว้ล่วงหน้าเสียก่อน ไม่ใช่ไปพบเข้าโดยบังเอิญและเกิดชอบใจก็ซื้อกลับบ้าน คุณจะต้องแน่ใจก่อนว่าสภาพแวดล้อมภายในบ้านเหมาะกับต้นไม้ชนิดที่ต้องการหรือไม่ ถ้าคุณเริ่มต้นที่จะปลูกต้นไม้เป็นครั้งแรก อาจเริ่มต้นโดยการซื้อต้นไม้ที่มีความทนทานต่อทุกสภาพอากาศ เมื่อเลี้ยงให้รอดและเจริญเติบโตได้แล้วก็ค่อยๆ ขยับขึ้นไปทีละขั้นจนคุณมีความชำนาญ ค่อยหาพันธุ์ไม้ที่เลี้ยงยากมาปลูก

การปลูกต้นไม้ภายในบ้านนั้นคุณต้องไม่ลืมว่าต้นไม้ต้องการแสง น้ำ อากาศ อุณหภูมิ ความชื้นและอาหาร เช่นเดียวกับต้นไม้ที่อยู่นอกบ้าน เพราะฉะนั้นก่อนที่จะซื้อต้นไม้เข้ามาประดับภายในบ้าน คุณต้องรู้ถึงความต้องการของต้นไม้ว่าต้นไม้ชนิดนั้นต้องการปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตมากน้อยแค่ไหน เพราะต้นไม้แต่ละอย่างย่อมมีความต้องการที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้คุณอาจถามมาจากผู้ขายโดยตรงก็ได้

สิ่งสำคัญอีกอย่างที่คุณต้องคำนึงถึงก็คือถ้าในบ้านของคุณมีเด็กหรือเลี้ยงสุนัข คุณจะต้องมีการเตรียมการป้องกันไว้ล่วงหน้าเสียก่อน เช่นกรณีที่คุณจะตั้งกระถางต้นไม้ไว้ที่พื้น คุณจะต้องหาพืชที่ทนทานต่อการเสียดสีหรือการจับต้องพอสมควร ส่วนต้นไม้ที่บอบบางเสียหายง่าย ควรจัดให้อยู่ในที่สูงหรือบริเวณที่จะไม่ถูกการจับต้องเสียดสีบ่อยนัก อีกข้อหนึ่งที่คุณไม่ควรจะลืมก็คือ คุณมีเวลาเหลือพอที่จะดูแลต้นไม้ที่คุณซื้อมาปลูกบ้างหรือไม่ถ้าคุณพร้อมแล้วก็ไปเลือกซื้อต้นไม้มาประดับบ้านกันได้เลย

ส่วนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ จัดได้ว่าเป็นส่วนที่มีประโยชน์มากสำหรับผู้ปลูกเลี้ยงไม้ประดับที่ยังไม่มีความชำนาญ มีข้อเสนอแนะสี่ข้อต่อไปนี้ จะก่อให้เกิด ประโยชน์สำหรับการปลูกเลี้ยงไม้ประดับภายนอกอาคาร ที่สำคัญมีดังนี้ คือ

1. การเลือกซื้อไม้ประดับ
2. คำแนะนำเมื่อนำต้นไม้กลับบ้าน
3. คำแนะนำเมื่อนำต้นไม้มาที่บ้าน
4. คำแนะนำในการปลูกไม้ประดับภายนอกอาคาร

การเลือกซื้อไม้ประดับ ในการเลือกซื้อต้นไม้มาปลูกนั้น ผู้ที่ไม่เลือกซื้อจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของพันธุ์ไม้นั้น ๆ พอสมควรและในการไปเลือกซื้อ ผู้ซื้อจะต้องใช้ความละเอียดถี่ถ้วนในการพิจารณาเลือกซื้อเพื่อที่จะได้ไม่ต้องมาเสียใจภายหลัง

หลักในการพิจารณาเลือกซื้อไม้ประดับมีดังนี้คือ

1. ควรซื้อจากร้านที่มีชื่อเสียงเชื่อถือได้หรืออาจจะซื้อจากสวนที่เกษตรกรผลิตโดยตรง
2. ไม่ควรซื้อต้นไม้เพราะเห็นว่าราคาถูกโดยไม่ตรวจสอบให้ละเอียดถี่ถ้วนเสียก่อน
3. ก่อนซื้อต้นไม้ควรถามผู้ขายและขอคำแนะนำจนเป็นที่แน่ใจเสียก่อน
4. การซื้อต้นไม้ขนาดใหญ่ ใบของต้นไม้ขนาดนั้นจะต้องไม่เหี่ยวแห้งหรือร่วงหล่นจนหมด
5. กรณีที่จะซื้อไม้ดอก ควรเลือกเอาต้นที่ดอกกำลังตูมไม่บาน

หลักในการเลือกซื้อไม้ประดับนี้ อาจจะแตกต่างกันออกไปตามชนิดของพันธุ์ไม้และขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่จะนำไปปลูกด้วย

คำแนะนำในการนำต้นไม้กลับบ้าน หลังจากที่ท่านเลือกซื้อต้นไม้ที่ต้องการได้แล้ว อันดับต่อมาคือการนำเอาต้นไม้ที่ซื้อแล้วกลับบ้าน การนำต้นไม้กลับบ้านนั้น ถ้าเป็นต้นเล็ก ๆ ต้น หรือสองต้นก็อาจถือกลับบ้านเองได้ แต่ในกรณีที่ซื้อต้นไม้ขนาดใหญ่หรือซื้อทีละหลาย ๆ ต้น การขนส่งต้องใช้รถยนต์ขน ดังนั้นการที่จะป้องกันไม่ให้ต้นไม้ได้รับอันตรายหรือได้รับอันตรายน้อยที่สุด มีวิธี การปฏิบัติดังนี้คือ

1. ไม่ควรขนถ่ายต้นไม้ในวันที่มีลมแรงมีพายุฝนหรืออากาศร้อนมาก ๆ
2. ถ้านำต้นไม้บรรทุกรถยนต์กลับบ้าน ควรมีการยึดเกาะต้นไม้ไว้กับตัวรถให้แน่นอย่าให้ล้มหรือตะแคงได้
3. ต้นไม้ที่มีใบยาวหรือใบแผ่กว้าง ควรทำการรวบและใช้เชือกมัดรวบเข้าด้วยกันหรืออาจจะใช้กระสอบคลุมทับอีกทีหนึ่งก็ได้ เพื่อป้องกันแดดและลม
4. รถยนต์ที่จะใช้ในการขนถ่ายต้นไม้ควรเป็นรถที่มีหลังคาเพื่อป้องกันแดด ลมและฝนได้ด้วย
5. กรณีที่ใช้รถกระบะที่ไม่มีหลังคาขนต้นไม้ ควรใช้ตาข่ายหรืออวนคลุมต้นไม้ไว้เพื่อไม่ให้ลมตีใบไม้เสียหายขณะเดินทาง (ปัจจุบันนิยมใช้ซาแรง เพราะมีน้ำหนักเบาและกรองแสงได้ดีกว่า)

6. ควรทำการขนถ่ายต้นไม้ในตอนเช้าหรือตอนเย็นที่อากาศไม่ร้อน

คำแนะนำเมื่อนำต้นไม้มาถึงบ้าน เมื่อนำต้นไม้กลับมาถึงบ้านแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการพักต้นไม้เหตุที่ต้องมีการพักต้นไม้ก็เพราะว่าในกรณีเดินทางนั้น ต้นไม้อาจได้รับความกระทบกระเทือน โดยลำต้นอาจมีการ โยกคลอนหรือใบอาจเฉาอันเนื่องมาจากการคายน้ำระหว่างการเดินทาง ดังนั้นเมื่อนำต้นไม้มาถึงบ้านแล้ว ควรปฏิบัติดังนี้คือ

1. นำต้นไม้ไปตั้งไว้ในร่ม เย็นสบาย อากาศถ่ายเทได้สะดวกและไม่มีลมโกรก
2. อย่าให้น้ำแก่ต้นไม้ทันที ที่นำมาถึง
3. เมื่อให้น้ำควรให้ทีละน้อย ๆ แต่ให้บ่อยครั้ง รอนต้นไม้ตั้งตัวได้ประมาณ 2 - 3

สัปดาห์ จึงให้น้ำอย่างเต็มที่แต่อย่าให้น้ำจนกระทั่งขังและ ในระยะนี้ควรนำดินไม้มาให้ได้รับแสงแดดทุกวัน โดยเพิ่มระยะเวลาการรับแสงแดดขึ้นเรื่อย ๆ จนสามารถตั้งไว้กลางแจ้งได้ทั้งวัน

4. ในกรณีที่ซื้อามาก ๆ อาจนำไปตั้งไว้ใต้ต้นไม้ที่มีร่มเงาและมีแสงแดดรำไรก็ได้

5. เมื่อต้นไม้ตั้งตัวได้ดีแล้ว จึงนำไปปลูกเป็นไม้ประดับตามที่ต้องการต่อไป

คำแนะนำในการปลูกไม้ประดับภายนอกอาคาร ก่อนที่ท่านจะนำเอาไม้ประดับมาปลูกในบริเวณบ้านของท่านนั้น ท่านจะต้องทราบเสียก่อนว่าพันธุ์ไม้ที่นำมานั้นเคยอยู่ในสภาพแวดล้อมเช่นใดมาก่อนมีความต้องการปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่จะใช้ในการดำรงชีวิตและเจริญเติบโตมาก่อนแค่ไหน เมื่อท่านทราบถึงความต้องการและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อไม้ประดับของท่านแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็จะเป็นการปลูกไม้ประดับ ซึ่งมีวิธี การปฏิบัติดังต่อไปนี้คือ

1. เลือกดินที่มีความเหมาะสมกับความต้องการพันธุ์ไม้ประดับที่จะปลูก
 2. การขุดหลุมปลูกนั้นให้พิจารณาถึงขนาดของพืช โดยพิจารณากลุ่มราก ขนาดของทรงพุ่ม ประกอบด้วย
 3. ขุดดินขึ้นมาแล้วให้แยกดินส่วนบนหรือหน้าดินและดินส่วนล่างไว้ต่างหากกันคนละกอง โรยปูนขาวให้ทั่วทั้งหลุมและดินที่กองไว้ แล้วตากแดดเอาไว้ก่อนประมาณ 2 สัปดาห์
 4. รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมักหรือจะใช้ใบไม้แห้งผสมกับปุ๋ยคอกเก่า ๆ แทนก็ได้
 5. นำดินส่วนบนลงไปแล้วคลุกให้เข้ากันกับปุ๋ย
 6. นำพันธุ์ไม้ที่ต้องการจะปลูกวางลงไป จัดให้ตรงอย่าให้เอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง แล้วหาไม้มาปักลงไปใน หลุมเพื่อยึดต้นไม้ไว้
 7. นำปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกเก่า ๆ มาผสมคลุกเคล้ากับดินอีกกองที่เหลือซึ่งเป็นดินล่าง ใส่ลงไปหลุมแล้วกดให้แน่นแล้วรดน้ำให้ชุ่ม
 8. ถ้าหากปลูกในหน้าแล้งควรทำคันดินเพื่อให้เก็บน้ำที่คั่นด้วยแต่ถ้าหากเป็นหน้าฝนควรพูนดินที่โคนต้นไม้ให้สูงขึ้น เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง
 9. กรณีที่ปลูกไม้ประดับที่มีขนาดใหญ่แล้ว เช่น ปาล์ม ควรตัดใบออกบ้าง
 10. พันธุ์ไม้ที่เพิ่งจะย้ายออกมาจากเรือนเพาะชำ ควรจะทำร่มเงาให้บ้าง
- เมื่อปลูกเสร็จแล้วผู้ปลูกควรจะต้องให้ความดูแลเอาใจใส่บ้างในระยะแรกจนกว่าไม้ประดับที่ปลูกจะตั้งตัวได้

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับไม้ดอกไม้ประดับในอาคารที่ควรทราบ

การเลี้ยงไม้ประดับในอาคารนั้น ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่เรื่องที่ยากเย็นอะไรนักหนา แต่สำหรับผู้ที่จะเริ่มต้นเลี้ยงหรือผู้ที่เลี้ยงมานานแล้ว แต่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจดีพอ อาจประสบปัญหาได้เพราะการปลูกเลี้ยงไม้ประดับในอาคารนั้นเชื่อว่าจะมีเพียงแค่การรดน้ำและการให้ปุ๋ยเท่านั้น แต่

ยังมีข้อปลีกย่อยต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ที่จะนำท่านไปสู่ความสำเร็จในการปลูกเลี้ยงไม้ประดับในอาคาร ต่อไปนี้คือข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ปลูกเลี้ยงไม้ประดับในอาคารควรจะทราบ

1. การเลือกซื้อไม้ประดับ
2. ข้อควรคำนึงในการเลือกซื้อไม้ประดับ
3. ข้อปฏิบัติในการนำต้นไม้กลับบ้าน
4. ข้อปฏิบัติเมื่อนำต้นไม้มาถึงบ้าน
5. ข้อควรคำนึงในการตั้งกระถางไม้ประดับ
6. ข้อควรจำในการรดน้ำต้นไม้
7. การดูแลต้นไม้ในฤดูร้อน

การเลือกซื้อไม้ประดับ ก่อนที่จะซื้อต้นไม้เข้ามาปลูกภายในบ้าน ควรจะต้องมีการวางแผนเอาไว้ล่วงหน้าเสียก่อน ไม่ใช่ไปพบเข้าโดยบังเอิญและเกิดชอบใจก็ซื้อกลับบ้าน คุณจะต้องแน่ใจก่อนว่าสภาพแวดล้อมภายในบ้านเหมาะกับต้นไม้ชนิดที่ต้องการหรือไม่ ถ้าคุณเริ่มต้นที่จะปลูกต้นไม้เป็นครั้งแรก อาจเริ่มต้นโดยการซื้อต้นไม้ที่มีความทนทานต่อทุกสภาพอากาศ เมื่อเลี้ยงให้รอดและเจริญเติบโตได้แล้วก็ค่อยเขยิบขึ้นไปทีละขั้นจนคุณมีความชำนาญ ค่อยหาพันธุ์ไม้ที่เลี้ยงยากมาปลูก

การปลูกต้นไม้ภายในบ้านนั้นคุณต้องไม่ลืมว่าต้นไม้ต้องการแสง น้ำ อากาศ อุณหภูมิ ความชื้นและอาหาร เช่นเดียวกับต้นไม้ที่อยู่นอกบ้าน เพราะฉะนั้นก่อนที่คุณจะซื้อต้นไม้เข้ามาประดับภายในบ้าน คุณต้องรู้ถึงความต้องการของต้นไม้ว่าต้นไม้ชนิดนั้นต้องการปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตมากน้อยแค่ไหน เพราะต้นไม้แต่ละอย่างย่อมมีความต้องการที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้คุณสามารถถามจากผู้ขายโดยตรงก็ได้

สิ่งสำคัญอีกอย่างที่คุณต้องคำนึงถึงก็คือถ้าในบ้านของคุณมีเด็กหรือเลี้ยงสุนัข คุณจะต้องมีการเตรียมการป้องกันไว้ล่วงหน้าเสียก่อน เช่นกรณีที่คุณจะตั้งกระถางต้นไม้ไว้ที่พื้น คุณจะต้องหาพืชที่ทนทานต่อการเสียดสีหรือการจับต้องพอสมควร ส่วนต้นไม้ที่บอบบางเสียหายง่าย ควรจัดให้อยู่ในที่สูงหรือบริเวณที่จะไม่ถูกการจับต้องเสียดสีบ่อยนัก อีกข้อหนึ่งที่คุณไม่ควรจะลืมก็คือ คุณมีเวลาเหลือพอที่จะดูแลต้นไม้ที่คุณซื้อมาปลูกบ้างหรือไม่ถ้าคุณพร้อมแล้วก็ไปเลือกซื้อต้นไม้มาประดับบ้านกันได้เลย

ข้อควรคำนึงในการเลือกซื้อไม้ประดับ

1. ควรซื้อจากร้านที่มีชื่อเสียงเชื่อถือได้ หรือซื้อจากสวนที่ผลิตโดยตรง
2. ไม่ควรซื้อต้นไม้ที่ตั้งขายอยู่นอกร้าน
3. ไม่ควรซื้อต้นไม้ที่มีตำหนิหรือร่องรอยของความเสียหายจากโรคและแมลง

4. ตรวจสอบกระถางและกันกระถางให้ต้อย่าเลือกต้นไม้ที่ปลูกอยู่ในกระถางที่มีรอยร้าวหรือแตกอย่างเลือกต้นไม้ที่รากโผล่ออกมาจากก้นกระถาง แล้วเป็นอันตราย เพราะทั้งสองอย่างนี้จะทำให้เกิดความเสียหายในขณะเคลื่อนย้ายได้

5. ไม่ควรซื้อต้นไม้ที่คินในกระถางและ เพราะนั้นแสดงว่าน้ำในกระถางไม่สามารถระบายออกไปได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหารากและโคนเน่าได้

6. ในกรณีที่ต้นไม้ดอก ควรเลือกเอาต้นที่ดอกกำลังตูมเต็มที่ยังไม่บาน

7. จะต้องดูจนแน่ใจว่าต้นไม้ที่ซื้อนั้นไม่มีร่องรอยหรือคำหนิใดๆ เลย

8. ไม่ควรซื้อต้นไม้ที่ใบเหี่ยว ใบร่วง หรือได้รับความเสียหายเป็นอันตราย

9. ไม่ควรซื้อต้นไม้เพราะเห็นว่าราคาถูกเป็นอันตราย

10. ขณะนำต้นไม้กลับบ้าน ควรระมัดระวังอย่าให้ต้นไม้ได้รับความกระทบกระเทือน

โดยเด็ดขาด

ข้อปฏิบัติในการนำต้นไม้กลับบ้าน

การนำต้นไม้ที่ซื้อมาแล้วกลับบ้านมีหลักการปฏิบัติดังนี้

1. อย่าขนถ่ายต้นไม้ในวันที่มีลมแรง ฝนตกหนักหรืออากาศร้อนมาก ๆ

2. ถ้านำต้นไม้บรรทุกรถยนต์กลับบ้าน ควรยึดต้นไม้ไว้ กับตัวรถให้แน่น อย่าให้ล้มหรือตะแคงได้

3. ต้นไม้ที่มีใบยาว ๆ หรือใบใหญ่มากควรใช้เชือกมัดรวบเข้าด้วยกันเพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดจาก ลม

4. รถยนต์ที่จะขนถ่ายต้นไม้ควรมีหลังคาเพื่อกันแดด ลมและฝนด้วย

5. ในกรณีที่ใช้รถกระบะที่ไม่มีหลังคาขนต้นไม้ ควรใช้ตาข่ายหรืออวนคลุมต้นไม้ไว้ เพื่อไม่ให้ลมตีใบไม้เสียหายขณะเดินทาง (ปัจจุบันใช้ซาแรง)

6. ควรขนถ่ายต้นไม้ในตอนเช้าและตอนเย็นที่อากาศไม่ร้อน

7. เมื่อนำต้นไม้มาถึงบ้าน ควรวางไว้ในที่ร่มเย็นสบาย อากาศถ่ายเทได้สะดวก

8. อย่ารดน้ำต้นไม้ทันทีที่นำมาถึง ควรให้ต้นไม้ได้ปรับตัวเอง ให้เข้ากับสภาพอากาศภายในบ้านสักพักหนึ่งก่อน

ข้อปฏิบัติเมื่อนำต้นไม้มาถึงบ้าน

1. อย่าให้น้ำทันทีที่ต้นไม้มาถึง ควรนำต้นไม้ไปตั้งไว้ในที่ร่มเย็นสบาย อากาศถ่ายเทได้สะดวก

2. ในระยะแรกควรให้น้ำแต่น้อย อย่าให้มากจนแฉะ

3. เมื่อต้นไม้สามารถปรับตัวได้แล้วคือประมาณ 2-3 สัปดาห์ จึงนำไปวางไว้ใน

ตำแหน่งที่ต้อง

4. ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ

5. อย่าเพิ่งให้ปุ๋ยใด ๆ แก่ต้นไม้เป็นอันขาด

6. อย่ากระทำการใด ๆ กับต้นไม้ที่ใบและดอกร่วง นั่นคือผลจากการกระทบกระเทือนในขณะที่ต้นไม้มาบ้าน

7. เมื่อต้นไม้ตั้งตัวได้ดีแล้ว คือประมาณ 30-50 วัน จึงให้ต้นไม้ได้รับแสงแดดบ้างในช่วงเช้าที่แดดไม่ร้อนจัดจนเกินไป

ข้อควรคำนึงในการตั้งกระถางไม้ประดับ

1. ไม่ควรตั้งกระถางไม้ประดับในที่ที่มีลมพัดแรงๆหรือมีไอร้อนหรือไอน้ำพัดผ่านออกมาอยู่ตลอดเวลาเพราะไม้ประดับส่วนมากไม่ชอบลมโกรกหรือมีอุณหภูมิสูง เนื่องจากจะมีภาระของน้ำออกมามากจนต้นไม้เหี่ยวเฉาตายได้

2. ต้องสังเกตหรือพิจารณาถึงแสงแดดหรือแสงสว่างเพราะไม้ประดับนั้นมีความต้องการแสงที่แตกต่างกันบางชนิดที่ต้องการแสงมากก็อาจตั้งไว้ใกล้กับประตูหน้าต่างหรือในที่ที่แสงสว่างส่องมาได้มากแต่บางชนิดที่ต้องการแสงน้อยก็ไม่ควรวางใกล้กับประตูหรือหน้าต่าง

3. ไม้ประดับที่มีกิ่งก้านเป็นพุ่มและต้องการเนื้อที่มากไม่ควรนำมาตั้งประดับใกล้กับทางเดินหรือทางเข้าออกเพราะจะทำให้กีดขวางต่อการสัญจรไปมาและอาจเป็นอันตรายต่อต้นไม้ได้

4. ไม่ควรนำสิ่งใดมาผูกมัดกับไม้ประดับในกระถาง เพื่อตกแต่งประดับประดาสถานที่เป็นอันขาด

5. การใช้ไม้ประดับเพื่อตกแต่งภายในอาคารนั้น จำเป็นต้องมีไม้เพื่อสับเปลี่ยนไม่ควรใช้ไม้ประดับชุดเก่านานเกินไป เพราะจะทำให้ไหม้ได้

6. กระถางไม้ประดับนั้นควรจะมีจานรองกันกระถาง เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำไหลออกจากรูกระถาง จนก่อให้เกิดความสกปรก

7. ไม้ประดับที่ใช้ในอาคารนั้นควรมีความสูงไม่เกิน 6 ฟุต เพราะจะทำให้รก นอกจากจะเป็นอาคารที่มีหลังคาสูง

8. ควรระวังอย่าให้ไม้ประดับในกระถางรกเป็นอันขาดเพราะอาจเป็นที่ซุกซ่อนของสัตว์ร้ายเช่นงูหรือเป็นที่อยู่ของยุงและไม่ควรใช้ยาปราบศัตรูพืช กับไม้ประดับในอาคาร

9. อย่าลืมว่าไม้ประดับที่อยู่ในกระถางนั้น ก็เหมือนกับสัตว์เลี้ยงที่อยู่ในกรง นอกจากจะให้น้ำแล้ว ยังจะต้องไม่ลืมให้อาหารคือปุ๋ยอีกด้วย

10. การรดน้ำไม้ประดับที่อยู่ในอาคาร ควรรดแต่เฉพาะที่โคนต้น

ข้อควรจำในการรดน้ำต้นไม้

1. ควรรดน้ำต้นไม้ในตอนเช้าหรือตอนเย็นที่อากาศไม่ร้อน
2. น้ำที่ใสรดไม่ควรใช้น้ำร้อนหรือน้ำเย็นรด
3. ต้นไม้ที่มีใบขนาดใหญ่ควรรดน้ำให้มาก เพราะพืชที่มีใบใหญ่จะมีการคายน้ำมาก เพราะฉะนั้นจึงต้องการปริมาณน้ำมากเพื่อทดแทนน้ำที่เสียไป
4. ต้นไม้ขนาดเล็กที่ปลูกอยู่ในกระถางใบใหญ่อย่ารดน้ำให้มากตามขนาดของกระถาง เพราะต้นไม้ไม่สามารถที่จะรับได้หมดและถ้าหากกระบายไม่ทันอาจทำให้เกิดอาการรากเน่าได้
5. อย่ารดน้ำลงบนบริเวณดอกหรือใบในขณะที่แสงแดดร้อนจัด
6. ในฤดูหนาวไม่จำเป็นต้องรดน้ำมาก รดแค่เดือนละสองครั้งก็พอ
7. การรดน้ำแต่ละครั้งควรรดให้ชุ่มโชก แต่อย่ารดนานเกินไป
8. ต้นไม้บางชนิดมีใบบอบบางเกินกว่าที่จะทนการรดน้ำที่แรงๆ ได้ควรยกกระถางไปแช่น้ำโดยให้ระดับน้ำเสมอกับระดับผิวดินแช่ไว้จนแน่ใจว่าน้ำซึม เข้าดีแล้วจึงยกกระถางขึ้นจากน้ำ
9. อย่ารดน้ำให้ขังอยู่บริเวณส่วนยอดของต้นไม้ นอกจากต้นไม้จำพวกสับประสมที่มีหนามสามารถเก็บน้ำไว้ทรงบริเวณยอดได้

การดูแลต้นไม้ในฤดูร้อน ในฤดูร้อนนั้นอากาศมีอุณหภูมิสูงมาก และพืชก็จะมีการคายน้ำสูงขึ้น ถึงแม้ว่าผู้ปลูกจะให้น้ำมากเพียงใดก็ตาม รากของพืชก็ไม่สามารถที่จะดูดน้ำได้ทันกับอัตราการคายน้ำของพืชในหน้าร้อนที่มีอุณหภูมิสูงมาก ๆ เราจะสังเกตเห็นใบของไม้ประดับที่เคยสวยงามของเราหมองและไม้สดชื่นมีชีวิตชีวาเอาเสียเลย แต่เหตุการณ์แบบนี้เราสามารถแก้ไขได้ โดยการเพิ่มความชื้นในอากาศ ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้คือ

1. หมั่นฉีดพ่นน้ำให้กับต้นไม้อย่างสม่ำเสมอเป็นการเพิ่มความชื้นในอากาศ เพื่อให้ต้นไม้คงความสดชื่นไว้ได้
2. นำภาชนะใส่น้ำวางไว้ใกล้ ๆ กับต้นไม้หรือวางไว้ใต้กระถางโดยมีก้อนหินหรือภาชนะคว่ำรองกันกระถางไว้ไม่ให้น้ำท่วมถึงกันกระถางเพื่อให้น้ำระเหยเป็นไอขึ้นมาลอยอยู่รอบ ๆ ต้นไม้
3. นำพืชหลายชนิดมาวางรวมกันอยู่ในภาชนะที่มีขนาดใหญ่เป็นกลุ่มๆ เพื่อให้ไอน้ำที่เกิดจากการคายน้ำและไอน้ำจากดินในกระถางของพืชแต่ละต้น ช่วยรักษาความชุ่มชื้นของกันและกันไว้ ในการเลือกเอาต้นไม้มารวมกันนี้ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่พืชต้องการนั้น จะต้องใกล้เคียงกันมากที่สุด
4. ในช่วงที่อากาศร้อนจัดของฤดูร้อนอาจช่วยให้ต้นไม้รอดตายได้ด้วยการยกกระถางต้นไม้มาฝังดินไว้ใต้ร่มเงาของต้นไม้ใหญ่รองจนกระทั่งฤดูร้อน ผ่าน ไปจึงค่อยยกกระถางกลับมา

ไว้ในบ้านเดิม

4. การตกแต่งบริเวณสวนด้วยไม้ดอกไม้ประดับ

การตกแต่งบริเวณด้วยไม้ประดับ เป็นการสร้างบรรยากาศแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้มีความงดงาม ดูร่มรื่น สดชื่นทั้งตาและใจ ทำให้มนุษย์ได้ อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติขึ้นบ้างไม่มากนักน้อย การตกแต่งบริเวณด้วยไม้ประดับ มีหลายรูปแบบด้วยกัน ได้แก่ สวนประดิษฐ์ สวนธรรมชาติ สวนหิน สวนน้ำ สวนลอย สวนหย่อม เป็นต้น

1. สวนประดิษฐ์ เป็นการจัดสวนขนาดใหญ่ใช้รูปทรงทางเรขาคณิต เช่น ทรงกลม รูปเหลี่ยมต่าง ๆ ใช้เป็นแบบในการจัด บริเวณสวนจะประกอบด้วยแปลง ไม้ดอก ชุ่ม ไม้ดอก น้ำพุ น้ำตก สนามหญ้า และทางเดิน

2. สวนธรรมชาติ เป็นการจัดสวนโดยเลียนแบบธรรมชาติ ไม่มีรูปทรงแน่นอน อาศัยหลักการประสานกลมกลืน จัดให้มีความสมดุลในตัวเอง ไม้ประดับที่ใช้มีทั้งไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ จนถึงขนาดเล็ก มีทั้งไม้ประดับใบไม้ประดับดอก ไม้คลุมดิน ไม้กลางแจ้ง และไม้ร่มเงา วางตำแหน่งต่อเชื่อมให้ได้บรรยากาศกลมกลืนเหมือนธรรมชาติ เป็นการจัดสวนที่ใช้ ก้อนหินซึ่งมีรูปร่าง ลักษณะและขนาดต่าง ๆ กันมาใช้เป็นองค์สำคัญในการจัดประดับตกแต่ง พื้นที่จัดควรมีลักษณะลาดเอียงหรือเป็นเนิน สูง ๆ ต่ำ ๆ รวมทั้งเลือกใช้ต้นไม้ให้เหมาะสมกับตำแหน่งและการจัดวางหิน

3. การจัดสวนหิน แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

3.1 สวนหินประกอบต้นไม้

3.2 สวนหินประกอบต้นไม้และน้ำ

3.3 สวนหินประกอบต้นไม้ทรายและกรวด

4. สวนน้ำ เป็นการจัดสวนเน้นบริเวณน้ำ ไม่ว่าจะเป็นลำธาร สระน้ำ น้ำตก ให้เด่นมากกว่าสวนประกอบอื่นเลือกใช้ไม้ประดับที่ขึ้นอยู่ในน้ำได้ดี อีกทั้งสวนที่ใช้บนพื้นดิน มีความกลมกลืนเหมาะสมเข้ากับลักษณะธรรมชาติของน้ำได้

5. สวนลอย เป็นการใช้ไม้ประดับตกแต่งบริเวณตัวอาคารและบนอาคารที่พัก ซึ่งมีบริเวณคับแคบหรือไม่มีพื้นดินกว้างพอจะจัดสวนชนิดอื่นได้ ส่วนใหญ่ไม้ที่จัดจึงมีขนาดเล็ก และสีสันสดใส การตกแต่งแบบนี้จัดไปตามสถานที่ที่จะเอื้ออำนวยให้เช่น

5.1 สวนลอยแบบแขวน

5.2 สวนลอยแบบติดตั้งขอบหน้าต่าง

5.3 สวนลอยแบบติดตั้งบริเวณกันสาด

5.4 สวนลอยบนดาดฟ้า

6. สวนหย่อม เป็นการจัดสวนในพื้นที่ขนาดเล็ก หรือจัดเป็นจุด ๆ ในพื้นที่ใหญ่เพื่อเน้นเฉพาะบริเวณ การจัดสวนแบบนี้ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ใช้วัสดุประกอบน้อยสามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบได้ง่าย งบประมาณที่ใช้ก็ไม่มากนัก ค่อนข้างประหยัด นอกจากสวนดังกล่าวมาแล้ว ยังมีสวนที่แยกออกตามลักษณะการใช้ประโยชน์อื่น ๆ อีก เช่น สวนสาธารณะ สวนสำหรับเด็ก สวนแบบจินตนาการ เป็นต้น

5. ประโยชน์ของการปลูกไม้ดอกไม้ประดับและการจัดสวน

เมืองไทยของเรามีสภาพภูมิอากาศร้อนชื้น มีแสงจัดตลอดปี บ้านที่มีผนังภายนอกหลายด้านที่แสงแดดส่องกระทบโดยตรง นอกเหนือจากอุณหภูมิอากาศโดยรอบบ้านจะสูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาบ่าย ยังทำให้ความร้อนผ่านเข้าภายในบ้านมาก เมื่อร้อนมากก็คงหนีการใช้เครื่องปรับอากาศไม่พ้น แต่วิธีที่ไม่ยากในการลดปริมาณความร้อนโดยรอบก่อนเข้าสู่บ้านพักอาศัย โดยปรับปรุงสภาพแวดล้อมรอบที่ตั้งบ้าน เช่นการปลูกต้นไม้ ซึ่งไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากนัก เพียงแต่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศของบ้านเราและประเภทของต้นไม้เท่านั้น ก็จะช่วยให้พักอาศัยอยู่ภายในบ้านได้อย่างสุขกายสบายใจ และยังสามารถลดค่าไฟฟ้าที่จะต้องสูญเสียไปกับการใช้เครื่องปรับอากาศด้วย

การดำรงชีวิตของต้นไม้ นั้น ต้นไม้จะดูดเอาน้ำจากใต้ดินขึ้นมาทางรากและจะคายออกทางใบ ทำให้อุณหภูมิรอบ ๆ เย็นลง จึงช่วยลดความร้อนให้กับสภาพแวดล้อมเป็นผลให้อุณหภูมิโดยรอบอาคารเย็นลงดังนั้นก็ยังมีต้นไม้ใหญ่มาก ก็จะยิ่งลดความร้อนได้มาก เช่นเราจะรู้สึกเย็นเมื่ออยู่ในป่ามากกว่าเมื่ออยู่ในที่โล่ง นอกจากนั้นใบของต้นไม้ยังช่วยกรองแสงแดด เป็นการให้ร่มเงาแก่อาคารและพื้นที่โดยรอบ ทำให้ลดการสะสมของความร้อนในผนังหรือหลังคาอาคารและพื้นที่โดยรอบ โอกาสที่ความร้อนจะถ่ายเทผ่านเข้าสู่ภายในตัวบ้านก็ลดลง ก่อนอื่นเจ้าของบ้านคงจะต้องสำรวจรอบ ๆ บ้านเสียก่อนว่าตำแหน่งหรือทิศทางใดของบ้านพอที่จะปลูกต้นไม้ใหญ่ หรือไม้ยืนต้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากสามารถปลูกต้นไม้ใหญ่ทางทิศใต้เรื่อยไปจนถึงทิศตะวันตก ก็จะช่วยบังแสงแดดที่ส่องกระทบผนังบ้านหรือที่ส่องผ่านหน้าต่าง เข้าไปในพื้นที่ใช้สอย ช่วยป้องกันความร้อนเข้าสู่ตัวบ้านได้เป็นอย่างดีตลอดทั้งวัน และยังลดความรุนแรงของอุณหภูมิ ในเวลากลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากบ้านเราใน 1 ปี นั้น ดวงอาทิตย์จะเคลื่อนที่อ้อมทางทิศใต้เป็นเวลานานถึง 9 เดือน หากในบริเวณบ้านมีต้นไม้เดิมขนาดใหญ่อยู่แล้ว ก็อาจเลือกต้นไม้ขนาดเล็กหรือไม้คลุมดินและแม้แต่พืชสนามหญ้าปลูกแทรก ทั้งนี้ เพื่อช่วยลดความร้อนสะสมและการสะท้อนแสงของพื้นที่โดยรอบ หากเปรียบเทียบกับพื้นถนนคอนกรีตกลางแดดร้อนจัด จนไม่สามารถเดินเท้าเปล่าได้ และต้องหรีดเวลามอง ก็จะเห็นประโยชน์ของไม้คลุมดินหรือสนามหญ้าอย่างชัดเจน

การเลือกใช้พรรณไม้ต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจในคุณสมบัติของมัน จะทำให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น ต้นไม้ขนาดใหญ่ช่วยให้ร่มเงาแก่อาคารและทางเดิน ไม้เลื้อยให้ร่มเงาแก่บริเวณนั่งเล่น หรือแม้แต่ให้ร่มเงาแก่ผนังอาคารบ้าน ถ้ามีการสร้างซุ้มเพื่อช่วยในการเลื้อย เป็นต้น นอกจากนี้ การเลือกต้นไม้ที่จะปลูกมีความสำคัญ ควรเลือกจากขนาดความสูงและความกว้างของพุ่มใบ ระยะห่างในการปลูก เพื่อไม่ให้รากหรือลำต้นเบียดอาคารจนเสียหาย พรรณไม้ที่เลือกใช้ควรมีความแข็งแรง ทนทานต่อแรงลมปะทะ ทนทานต่อสภาพแวดล้อม โรค และศัตรูพืช และจะดียิ่งขึ้นหากเป็นพรรณไม้ไม่ผลัดใบเพื่อให้ได้ร่มเงาตลอดทั้งปี และควรศึกษาลักษณะนิสัยของพืชพรรณและการดูแลรักษา ก่อนเลือกมาปลูก

ประเภทของบ้านพักอาศัยก็มีส่วนสำคัญในการเลือกชนิดของต้นไม้ที่ปลูก สำหรับอาคารเดี่ยว สามารถปลูกไม้ยืนต้นสูงตั้งแต่ 4-10 เมตร เพื่อให้ร่มเงาแก่หลังคา หรือใช้ไม้พุ่มขนาดสูงประมาณ 1-3 เมตร เพื่อให้ร่มเงาแก่ผนังบ้าน ต้นไม้คลุมดิน และไม้พุ่มขนาดเล็กสูงประมาณ 0.30-0.90 เมตร ควรปลูกโดยทั่วไปรอบบริเวณบ้านเพื่อป้องกันความร้อนแก่ผิวดินใกล้ตัวบ้าน และช่วยลดแสงสะท้อนเข้าบ้านด้วย นอกจากช่วยป้องกันความร้อนทำให้ดูสวยงามหรือบางต้นมีดอกให้กลิ่นหอมแล้ว ต้นไม้ยังให้ประโยชน์อีกหลายประการ ได้แก่ ช่วยลด ฝุ่น ละออง จากถนน ลดมลพิษต่าง ๆ ลดแรงลมปะทะอาคาร ป้องกันการพังทลายของดินและบดบังทัศนียภาพที่ไม่สวยงามด้วย ดังนั้นการใช้เครื่องปรับอากาศก็อย่าลืมหาคิดถึงการปลูกต้นไม้บังแดดก่อนนะคะ

สำหรับบ้านแถวหรือทาวน์เฮาส์ เนื่องจากมีเนื้อที่ภายนอกอาคารค่อนข้างจำกัด ควรเลือกไม้ใหญ่ที่รากต้นไม้ทำให้โครงสร้างของบ้านเสียหาย เช่น ต้นสน ต้นทรงบาดาล เป็นต้น หรืออาจใช้ต้นไม้ที่ปลูกในกระถาง หรือทำซุ้มไม้เลื้อย ในพื้นที่ว่างปลูกต้นไม้ได้ อาจใช้วิธีอื่นช่วยเช่นการทำกันสาด ชายคาให้กับหน้าต่าง แต่ที่ไม่ควรทำคือ การปลูกต้นไม้บนหลังคาตึกแถว ห้องแถว เพราะจะทำให้อาคารพังลงมาได้ ส่วนคอนกรีตเสริมเหล็กก็ควรใช้ไม้กระถางแขวน หรือไม้พุ่มตั้งบังแดดบริเวณระเบียง และช่องเปิดต่าง ๆ เพื่อป้องกันความร้อนที่จะเข้าสู่ตัวอาคารโดยตรง ฉะนั้นประโยชน์ของการปลูกไม้ดอกไม้ประดับและการจัดสวนพอสรุปได้ดังนี้

1. การจัดสวนทำให้บริเวณบ้านสวยงาม การที่บริเวณบ้านของท่านสวยงามย่อมเป็นที่ชื่นชมของผู้ที่ผ่านไปมาเป็นสง่าราศีแก่บ้านและผู้ที่อยู่อาศัยภายในบ้านนั้นใน ทางตรงกันข้ามหากบริเวณบ้านของท่านทรุดโทรม นอกจากไม่เป็นที่ชื่นชมแล้ว ยังอาจเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษอีกด้วย

2. เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจเมื่อบ้านของท่านสวยงามเมื่อท่านกลับมาจากการทำงานย่อมมีโอกาสได้พบเห็นสิ่งสวยงามได้พักผ่อนในบริเวณบ้านที่ไม่ต้องเสียเงินทองออกนอกบ้านโดยไม่จำเป็นนอกจากนี้ในวันหยุดสุดสัปดาห์ท่านยังได้พักผ่อนและได้รับอากาศบริสุทธิ์จาก ต้นไม้ใน

บริเวณบ้านอีกด้วย

3. เป็นการป้องกันในกรณีที่ท่านปลูกต้นไม้ใหญ่ต้นไม้เหล่านั้นสามารถป้องกันแสงสว่างจากถนนหรือรถยนต์ที่ผ่านไปมาและส่องแสงรบกวนผู้อยู่อาศัย, สามารถป้องกันเสียงรบกวนจากรถยนต์และจักรยานยนต์

4. เพื่อกรองฝุ่นละอองที่กระจายทั่ว ๆ ไป ในอากาศและฝุ่นละอองจากถนนไม่ให้เข้ามาในบ้านของท่านโดยเลือกใช้พรรณไม้ที่สามารถเก็บฝุ่นละอองได้มากเช่น สนทะเล, สนประดิพัทธ์

5. จัดแต่งบางตำแหน่งของสวนเพื่อปิดบังสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมของบริเวณใกล้เคียง

6. เพื่อให้เกิดความเป็นส่วนตัว ป้องกันการลอบมองจากเพื่อนบ้าน

7. เป็นแหล่งอาหาร ในกรณีที่ท่านปลูกต้นไม้ที่ให้ผล หรือเป็นพืชผักสวนครัว ต้นไม้เหล่านั้นสามารถให้ผลหรือส่วนต่าง ๆ เป็นอาหารแก่ท่านได้ ซึ่งนอกจากไม่ต้องซื้อหาจากนอกบ้านแล้ว ท่านยังมั่นใจได้ว่าจะได้รับประทานอาหารที่ปราศจากยาฆ่าแมลงอย่างแท้จริง อีกด้วย

6. การปลูกไม้มงคลเสริมโชคลาภตามปีเกิด

เกิดปีชวด	มังกรขัณธอยู่ที่ดินกล้วย และดินมะพร้าว
เกิดปีฉลู	มังกรขัณธอยู่ที่ดินตาล
เกิดปีขาล	มังกรขัณธอยู่ที่ดินขนุน และดินรัง
เกิดปีเถาะ	มังกรขัณธอยู่ที่ดินมะพร้าว และดินจั่ว
เกิดปีมะโรง	มังกรขัณธอยู่ที่ดินไผ่, ดินกล้วยพุดกฤษ และดินจั่ว
เกิดปีมะเส็ง	มังกรขัณธอยู่ที่ดินไผ่ และดินรัง
เกิดปีมะเมีย	มังกรขัณธอยู่ที่ดินกล้วย และดินตะเคียน
เกิดปีมะแม	มังกรขัณธอยู่ที่ดินไผ่, ดินปาริชาติ และดินทองหลาง
เกิดปีวอก	มังกรขัณธอยู่ที่ดินขนุน
เกิดปีระกา	มังกรขัณธอยู่ที่ดินไผ่, ดินยาง และดินฝ้าย
เกิดปีจอ	มังกรขัณธอยู่ที่ดินบัวบก และดินสำโรง
เกิดปีกุน	มังกรขัณธอยู่ที่กอบัวหลวง และดินบัวบก

ปีนักษัตรนั้นก็มีความสัมพันธ์กับไม้แต่ละชนิด ซึ่งตามราทางโหราศาสตร์โบราณได้บันทึกไว้ว่าผู้ที่เกิดในปีใด ๆ นั้นจะมีมังกรขัณธ สถิตอยู่ ที่ไม้แต่ละพันธุ์แตกต่างกันไป ซึ่งถ้าได้มีการปลูกไม้ที่เป็นมังกรขัณธมงคลประจำปีเกิดไว้ใน อาณาบริเวณบ้านก็จะเสริมให้มีโชคลาภมากยิ่งขึ้นไป

7. ทิศมงคลกับการปลูกต้นไม้เสริมดวง

ทิศเหนือ ให้ปลูกต้นพุทรา ต้นว่านต่าง ๆ ต้นมะตูม ต้นทุเรียน ต้นหว้า จะเสริมดวงให้เจริญก้าวหน้า มีวาสนาสามารถปกป้องคุ้มครองให้ปลอดภัยไม่มีผู้ใด มาคิดร้ายรังแกได้

ทิศใต้ ให้ปลูกต้นมะพลับ ต้นมะม่วง ต้นมะปราง ต้นโศคน และต้นหว้า จะเสริมดวงให้รุ่งเรือง มีความมั่งคั่งร่ำรวยเป็นมหาเศรษฐี

ทิศตะวันออก ให้ปลูกต้นไม้ ต้นมะพร้าว ต้นกุ่ม ต้นสารภีจะเสริมดวงชะตาให้แข็งแรง ไม่มีเรื่องทุกข์ใจ ไม่เจ็บป่วยทุกข์ - ร้อน มีแต่ความรุ่งเรืองอยู่ดีมีสุข

ทิศตะวันตก ให้ปลูกต้นมะขาม ต้นมะยม ต้นพุทราจะเสริมดวงให้แคล้วคลาดจากเภทภัยคดีความและเรื่องอื้อฉาวทั้งปวง

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ปลูกต้นทุเรียนต้นสวาดไม้ดอกนานาชนิดที่บูชาพระ (เช่น คาวเรือง บัว มะลิ) จะเสริมดวงให้มีแต่ความสุขสบายร่มเย็นตลอดไปไม่มีเรื่องทุกข์ร้อนวุ่นวายในบ้าน

ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ให้ปลูกต้นข่อย ต้นสารภี ต้นกุ่ม ต้นไผ่จะเสริมดวงให้เจริญก้าวหน้ามีลาภยศสูงส่ง ได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งสำเร็จในอาชีพ มีเกียรติมีคนเคารพนับถือนอบและป้องกันสิ่งชั่วช้าทั้งปวง

ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ให้ปลูกต้นราชพฤกษ์ (คูณ) ต้นขนุน ต้นสะเดา ต้นพิทูลจะเสริมดวงให้ชีวิตมีความคงมั่น ปราศจากความผิดพลาดและคดีความใด ๆ ทำกิจใดจะสำเร็จไร้อุปสรรค ดึงให้ไกลจากอบายมุข และสิ่งชั่วร้ายให้โทษแก่ชีวิต